

PHẠM DUY HÁT VÀO ĐỜI

AN TIÊM

<https://tieulun.hopto.org>

HÁT VÀO ĐỜI

HÁT VÀO ĐỜI NHẠC CỦA PHẠM DUY

phụ bản của họa sĩ Duy Thanh, nhà An Tiêm xuất bản lần thứ nhất 8.000 bản, tất cả đều in trên giấy đẹp, ngoài những bản đẹp, còn in thêm 20 bản trên giấy màu xanh da trời dành riêng cho tác giả và nhà xuất bản

Dmy Thant
<https://medium.com/@dmythant>
69

PHẠM DUY

HÁT VÀO ĐỜI
(tuyển tập)

AN TIÊM
1969

MỘT BÀN TAY

nhạc và lời : PHẠM DUY

RẤT CHẠM - THA THIẾT

(INTRO)

Bàn

tay đưa anh ra khỏi lòng người. Một đêm kêu lên hơi thở tuyệt vời. Bàn

tay êm ái ôi bàn tay khoan khoái. Nhạc ru tiếng khóc trần ai... Bàn

tay đưa anh đi gặp cuộc đời. Một Xuân bao dung ai cũng là người. Bàn

tay vun xới. Ôi bàn tay đưa lối. Đọc đời thơ hát đây

Trong cơn mưa hè. Tay nào khô héo bắt anh về. Bàn tay che mắt ôi còn

ngăn cầu hát. Bàn tay ám khí u mê... Nhưng tay em về thơm mùi gỗ

quý gờ anh ra. Bàn tay nắng lóa. Ôi bàn tay khơi gió. Tình

trong năm ngón nồn nà... Bàn tay ôm anh trong cuộc tình đầy. Một

Thu sang tim anh nở tròn ngày Bàn tay ấm áp Ôi bàn tay bao táp. Bàn

tay son về đời đời... Một mai đưa anh thăm thăm lia đời. Mùa Đông khăn tang mây bỏ đường

dài Bàn tay thương nhớ Ôi gặp anh băng giá. Lạ lòng tay khép lần

mi
1959
Saigon

XUÂN HÀNH

nhạc và lời : PHẠM DUY

HÀNH-KHÚC - RỘNG-RÃI

Người là ai? Từ đâu tới? Và người ơi! Người sẽ bước chân về

nơi nao? (Người sẽ bước chân về đâu?) Người vì sao mà chớm nở Rồi sớm tối cánh hoa tươi toi bời theo

với những lá úa? (rồi theo với những lá úa?) Người là chi? Là cơn gió? Là giọt mưa? Là cát trắng hay bụi

xanh lơ? (Là cát trắng hay bụi mờ?) Người từ xưa Thuyền theo lái về kiếp cũ? Người lên xe đi từ hư

vô qua hư vô? (Từ hư vô qua hư vô?) Ta ra đi từ lòng người Với tiếng khóc và nụ cười <https://tietu.hopto.org>

dai hận thù dài nuôi đăm say! Trưa hôm qua còn là người Đêm hôm nay hồn lạc loài thành vị

thần bay lủ ma lẻ loi! Mỗi chớp mắt nhìn toàn đời Nuốt thế giới vào lòng rồi Muốn năm

vui ở nửa vời câu hát đôi! Nghe con tim chạy miệt mài Khi tim ngời nhịp từng hồi Buồn nghìn

đời len giữa con đập vui! Người là TA một mùa Xuân tỏa ánh nắng mai Bước lên

đời mang một đôi tình duyên mới... Người là TA đường nhân ái còn đi mãi mãi Hết bước

xuân ta gọi nhau về trong NGƯỜI Người là NGƯỜI VỀ TRONG NGƯỜI!

1959
Saigon

TÌM NHAU

nhạc và lời : PHẠM DUY

Tìm
Tìm

nhau trong hoa nở Tìm nhau trong cơn gió Tìm nhau trong đêm khô hay mưa
nhau trong bom lửa Tìm nhau trong mưa bão Tìm nhau trên kinh đô (xây) trên xương

lũ... Tìm nhau khi nắng đổ Tìm nhau khi trăng tỏ Tìm
máu... Tìm nhau trong thống khổ Tìm nghe câu than thở Tìm

nhau như chim mộng tìm người mơ... Tìm trong câu thơ cổ Tìm qua tranh Tô nữ Tìm
nhau như thiếu phụ tìm mộ bia... Tìm đâu môi em đỏ Tìm đâu mây trong mắt Tìm

trên mỗi đường ca câu thương nhớ Tìm sâu trong muốn thuở Tìm
cho ra mái tóc ngày thơ đó Tìm xem trong kính sử Tìm

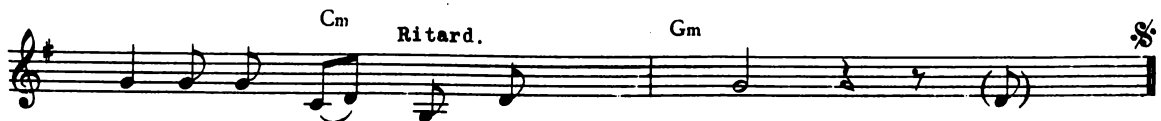
sau lưng bốn mùa Tìm nhau như Thiên cổ tìm ngán thu Gặp
trương lai sáng tỏ Tìm nhau khi Nhân loại được trùng tu Gặp

nhau trong hơi thở của cuộc đời Người ơi! Gặp nhau Hãy nép hơi im trong hương
nhau trong vịnh dự của đời người Người ơi! Gặp nhau dưới Đức Tin bao la phôi

mới... Gặp nhau trong nhân tình đầy Bác Ái... Ở! Người! Gặp
phôi... Gặp nhau trong cơ khổ của Thế Giới... Ở! Người! Gặp

nhau trong kính cầu một hồi chuông
nhau đôi tâm hôn được nghỉ nơi

TIẾNG BƯỚC TRÊN ĐƯỜNG KHUYA

nhạc và lời : PHẠM DUY

LENTO (Ad libitum)

Am E7

Tiếng chân ngân dài từ từ đi ngoài đêm thâu Tiếng chân dưới

Dm Am crescendo (Tempo) 3

lầu Ôi tàn mộng Bích cầu... Ôi tiếng chân ai mang dài năm tháng! Ôi tiếng chân

Dm 3 E7 Am sostenuto

ai đã tàn tuổi thơ! Có phải đó là bước chân miệt mài của người ăn

Dm Am

chơi Vừa lăn ra khỏi chốn yên hoa Mang mùi hương úa? Hay đó là

E7 Am G7

người nào đi Khóc cuộc từ ly Đêm tối chân trần ngàn Thương bóng ai tàn

C Am 3

xuân...? Nhưng tiếng chân sao vẫn còn rên xiết? Nhưng tiếng chân

sao vẫn còn tha thiết? Vẫn còn kẻ lẻ Vẫn còn nặng nề vẫn còn lẻ
 thể Vẫn còn đê mê Vẫn còn ê chề... (Nhạc dạo)

) Ôi bước chân nào rầu rầu chen tiếng mưa
 ngầu? Ôi bước chân sầu Vọng lời ai oán dân nghèo! Ôi tiếng cơ cầu... Lên với trời
 cao... Ôi tiếng kêu gào không màu! Có phải đó là bước chân ngậm ngùi của người lăm
 than Âm thầm trong đêm Vang lời ưu phiền? Tiếng chân cứ
 dần Từ từ đi vào đêm mưa... Tiếng chân thẫn thờ đi vào hồn tôi...

Dm 3 E7
 Em B7 Em 3 3
 3 3 3 3 Am D
 Em 3
 B7 Em
 B7 ritard.... Em Am
 Tempo (Lento) E7 ritard... Dm E7 Am

CHIỀU VỀ TRÊN SÔNG

nhạc và lời : PHẠM DUY

Lento Amoros Rubato

MỞ ĐẦU . . .

. . . Chiều buông trên giòng sông Cửu Long Như một cơn ước mong ơi

chiều ! Về đâu ơi hàng cây gỗ rong Nghiêng mình trên sóng sông yêu

kiều ? Buồn tôi không vì sao bỗng dưng Theo dòng ngang quá giang thương

chiều... Bởi vì thương nhiều nên nhớ (ơ) tình yêu ! Bởi

vì đời còn nhiều khi là mơ... Bởi vì đời còn nhiều khi thành

Có khi (i) vui lửng lơ! Có khi (i) buồn sầu u! Bối

vì chiều buồn chiều về giong sông... Bối vì tình đời nào chỉ thù oán... Hãy

cất tiếng ca cho đời thêm (ý) buồn! Hãy cất tiếng ca cho lòng thôi khô héo... Chiều

buông trên giong sông cuốn mau. Thương đời thương lẫn nhau trong chiều! Về

đây bọt bèo muôn khắp nơi Vui buồn cho có đời không nhiều! Ngày

mai sông về quê mến yêu cho trùng dương cũng theo hương chiều... Bể

sầu không nhiều nhưng cũng (ư) đủ yêu!

Saigon
1957

<https://tieu lun.hopto.org>

VIỄN DU

nhạc và lời : PHẠM DUY

Ra sông! Biết mặt trùng dương Biết trời mênh mông Biết đời viễn

vông Biết ta hải hùng... Ra khơi! Thấy lòng phơi phới Thấy tình thế giới Thấy mộng ngày

, mai Thấy niềm tin mới... Chơi vui! Con thuyền trên sóng không nguôi Bão bùng xô tới xô

lui Vững tay chèo lái... Xa xôi! Hỡi người trong viễn phương ơi! Hẹn hò nhau viễn du

thôi Lên đường mãi mãi... Ra đi! Nước trời bao la Hết cuộc phong ba Đất liền Âu

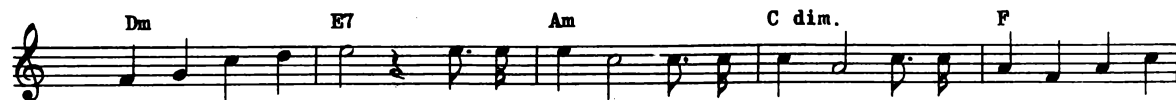
A cũng không xa gì! Phiêu du! Khắp nẻo đây đó Bỗng người say sưa Thấy hoàn cầu

mơ khúc Đại Đồng Ca... Hãy ghé bến bờ Có những xóm dừa Chiều nhuộm

vàng làn tóc ngày thơ! Có những núi mờ Đứng mãi ngóng chờ Chờ người

về đầu non trắng xóa... Ánh sáng chói lòa Hương say kinh kỳ Ai quay cuồng nhịp đời dương

thế? Viễn xứ ước thề Phá hết lối về Để đẹp lòng người bước ra đi!

LỮ HÀNH

nhạc và lời : PHẠM DUY

Moderato D D7 G Gm D

1 — Người đi trên dương gian, Thở hơi gió (ư) từ ngàn
2 — Người đi nghe xa xăm, Mà chưa thấy bờn chồn

A7 $\text{F\sharp m}$ Bm

năm — Gió lung lay Hoành Sơn, gió dăng cao Biển Đông — Người
chân — Bước đi trong thời gian, Vương bao nhiêu lòng thương — Người

D D7 G Gm D D dim. D

đi trong thanh xuân sưởi hương nắng như lửa sống — Máu sôi như sắc
đi theo thiên nhiên Từ khi biết nhen lửa chiến — Máu xương chột lếp

A7 D

mf

trời. Bước nhanh vượt chân đời! — Đi đi đâu mà tới nơi? Thấy
rời. Cỏ hoa mọc kín đời! — Đi đi mau rồi tới nơi? Đất

D7 G D

lòng lên phơi phới... (ôi) Đi phương nao mà tới đây? chỉ thấy lòng còn
trời còn đen tối Theo tâm tư tìm gió khơi Đã thấy mặt trời

più f *B^b* *mf*

say Hôm nay tình đây! Thương yêu tràn ngày — Thiên
soi « Anh ơi! chuyện này Đây câu ruộng cấy — Anh

Gm *Rall.* *E7*.....*A7* *A T° D* *D7*

f *mf*

thu trong lòng này — Tương lai trong bàn tay..... Người đi trong không
em trong một ngày — Chung vai với thù ai » Người đi sâu muôn

G *Gm* *D* *A7*

gian, nhịp xe uốn vòng tứ sinh — Bánh xe tang ngoại ô, chiếc
nơi, Tình trình tiết làm thành đôi — Áo chăn che tổ uyên Miếng

F#m *Bm* *D* *D7* *G* *Gm*

nỗi trong vườn hao — Người đi trong nhân gian, Tà áo
cơm vui tình 'duyên — Người đi đi không thôi, Ngày thê

D *D dim.* *D*

rách cô hàng quán Sức tuôn trên cánh đồng Lúa
giới lên nguồn vui Ngát như hương lúa mùa Sẻ

A7 *D* *G dim.* *D*

thương vật nâu sông (người) (Đường trở về!)
lên đường trở về (Đường trở về!)

QUÁN BÈN ĐƯỜNG

Thơ : VÕ DANH

PHẠM DUY soạn thành ca khúc

Ad Lib. LENTO Ngày

C 3 G7 C

xưa Ngày xưa ngày xưa Chiều mơ chiều nắng đẹp khóc mầu tơ ... Hai

3 3 G C 3

dứa mình còn trẻ thơ Rủ nhau ngồi ngưỡng cửa chơi thần thơ... À a a

Ad Lib. 3 3 G7 3 3 3 C

Nhớ nhớ em còn mái tóc (ừ) bánh bèo À a a Nhớ má chưa hồng da mặt vì em nghèo Đầu

Am 3 Dm F Fm G 3

anh còn húi trọc Còn húi trọc Khét nắng hời trâu thềm đi học Thềm đi học! Em

Moderato C Dm C F

cầm một củ khoai Ghé răng cạp vỏ roi Xong rồi mình chia đôi Khoai sùng này lượm

C rall.... LENTO 3 3

mót Sao ngọt lại ngọt ghê? Giờ đây kỷ niệm ngày xưa Giờ đây cảnh cũ chìm

G7 C 3 G7

xa mù khơi! Gặp nhau một chiều lạnh mưa Nhìn nhau quần áo bảnh bao Mừng

<https://hoaiun.hopto.org>

AGITATO

sao! Nhìn em còn xinh còn tươi! Đòi em tưởng đâu là vui Nhà
 em phải chăng là đây? Dè dặt chẳng may là quán... Em bẹo hình hài đêm
 bán! Rồi em hỏi anh làm chi? Cầm bút để viết ngày đêm Viết gì? Đòi
 thôi phải nói là thơm Ngồi bắt là chiếc cần câu miếng cơm Em
LENTO hỏi nghệ thuật là chi? Là đùi là diếc là cầm mà đi! Nhìn
 nhau lặng lẽ nhìn nhau Nào có ai đánh mà sao lòng đau? Bánh
Moderato ngọt cùng môi ăn Nhớ chẳng củ khoai ngon Bánh thơm vàng như nắng Bánh
LENTO này mình chưa cần Sao mà miệng cay đắng??? Rồi xin một nụ cười thôi! Cười ư? Anh đã vui
 quên nụ cười! Thì xin vài giọt lệ rồi Lệ em cạn đã từ lâu Người
ALLARG. o! Trước khi từ già Hỏi nhau buồn hay là vui? Thì cứ hỏi ngay cuộc đời . . .

NHẠC TUỔI VÀNG

nhạc và lời : PHẠM DUY

MARZIALE

Tuổi vàng như bông lúa thơm tho ngày mùa Trên cánh đồng chiều
tà Nhờ gió thu đưa về quá khứ Nhớ Xuân xa khi còn trẻ.. Tuổi
vàng như hoa lá ngụy nga đầu cành Thương xuống hạt mầm lạnh Chờ
mai nghiêng mình gico sức sống Mớm tương lai cho hòa bình... Chúng
ta ta cứ đi trên đường ta! Chúng ta ta cứ xây vững quê nhà

<https://hoaiun.hopto.org>

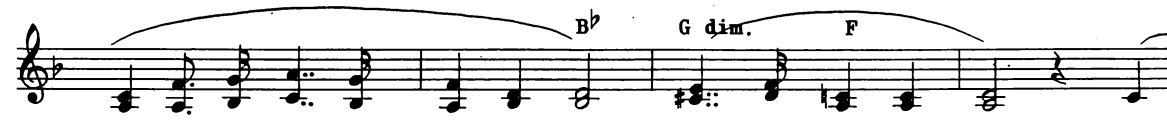
hoàng hôn đã xuống Vì là giờ bao ước muốn Như lúa hoa mang tình thương Chúng

ta đem máu xương nuôi tuổi xanh Chúng ta đem ái ân nuôi tuổi lành Vạn nghìn

đời xưa chia cắt Đổi thành một đêm nổi thất Chúng mình xây đắp yêu đương! Tuổi

vàng đã chói lói khi bao người đời Chung sức để thành Trời Để

lúa lên ngôi miền băng giá Vội bông hoa (trên) sa mạc xa Tuổi

vàng đưa ta thoát ra ngoài thế giới Về mặt trăng đất mới Lúa

ngợy chen chúc nhau bên chị Hằng Nga Thành tình thắm nuôi Cuội già...

MÙA THU 60
saigon

NƯỚC MẮT RƠI

nhạc và lời : **PHẠM DUY**

ANDANTE

Dm

Nước mắt rơi cho tình ra đời Nước mắt theo duyên về xa

A7

Dm

vội mùa xuân ngời trời dòng lệ vui nhỏ bé xanh tươi Nước mắt xuôi cho người gặp

A7

Bb

người Nước mắt lên sau từng nụ cười Lệ ngọt bùì say đời rũ nhau tìm lối ra

Dm

A7

Gm

khỏi ... Nước mắt rơi trên tình trình nữ Nước mắt đem hương vào hồn thơ cuốn gió

<https://tieulun.hopto.org>

theo con thuyền vượt qua những thác mơ... Nước mắt tuôn suốt một đời

hoa Cánh lá rơi mặn mà tình ngọt suối núi sông ra biển bao la nước mắt

ta... Nước mắt rơi trên đường đã dài Nước mắt đưa chân về cội đời giọt lệ

vàng không mùi ngược trời về với đơn côi... Nước mắt êm đi vào tuổi trời Nước mắt

khô âm thầm không lời vài giọt sầu lững lờ dựa nhau về chết trên môi.

Saijén
1965

ĐƯỜNG CHIỀU LÁ RỤNG

nhạc và lời : PHẠM DUY

Chiều rơi trên đường vắng Có ta rơi giữa chiều! Hồn ta theo vật nắng theo
làn gió dịu hiu! Lá vàng bay! Lá vàng bay! Như đi văng gầy Tóc buông dài Bước ra khỏi tình
phai... Lá vàng rơi! Lá vàng rơi! Như chút hơi người già ơn đời trên nẻo đường hấp
Vivo 3 3
hối... Hoàng hôn mở lối Rừng khô thở khói Trời như biển chói Từng chiếc thuyền hồn lướt trôi Neo
rall.... 3
đứt một lần cuối thôi Cho cánh bướm lộng gió vui gió đây... Chiều ôm vòng
tay Một bó thuyền say Thuyền lơ lửng mãi Từng tiếng xào xạc lát lay Là
rall.... A To
tiếng cội già khóc cây Hay tiếng lòng mình khóc ai giờ đây? Chiều chưa thôi triu mến Lá

chưa buông chết chìm Hồn ta như vút biển Bay vờn trong đời tiên! Lá vàng êm Lá vàng

êm Như mũi kim mềm sẽ khâu liền kín khung cửa tình duyên... Lá vàng khô Lá vàng

khô Như nét môi già đã nhăn chờ lên nẻo đường băng giá... *Vivo* Chiều không chiều

nửa! Và đêm lần lửa Chẳng thương chẳng nhớ Để những lệ buồn cánh khô Rơi

rớt từ một cõi mơ Nghe đất gọi về tiếng ru hững hờ... Còn rơi rụng

nửa Cảnh khô và lá Thành ngôi mộ úa Chờ đến một trận gió mưa Cho

rũa tình già xác xơ Cho biển thành nhựa sống nuôi tình thơ... Chiều tan trên đường tối Có

ta như rã rời... Hồn ta như gò mồi Đang chờ phút đầu thai Saigon

TÔI CÒN YÊU TÔI CỨ YÊU

nhạc và lời : PHẠM DUY

INTRO

Tôi còn
yêu ... Tôi cứ yêu ... Tôi còn yêu ... Tôi cứ yêu ... Tôi còn yêu
mãi mãi mãi mãi ... Tôi còn yêu đời ... Tôi còn yêu người ... Tôi còn yêu
tôi Cho dù tôi ... Đã chết rồi ... Cho dù ai ... Đã giết tôi ... Cho dù xương
trắng vụn nát núi ... Cho dù sông ngòi ... Vẫn học máu người ... Oán thù vẫn
dài ... Vàng ! Tôi còn yêu ... Tôi còn leo đèo mang nhiều mộng nghèo. Đường về cõi
tiền xa ... vời ... Nhạc trời đứt giây tơ rồi .. Thần đồng gãy đôi cánh vàng tả

<https://tieulun.hopto.org>

TẠ ƠN ĐỜI

nhạc là lời : PHẠM DUY

ANDANTE THA-THIỆT

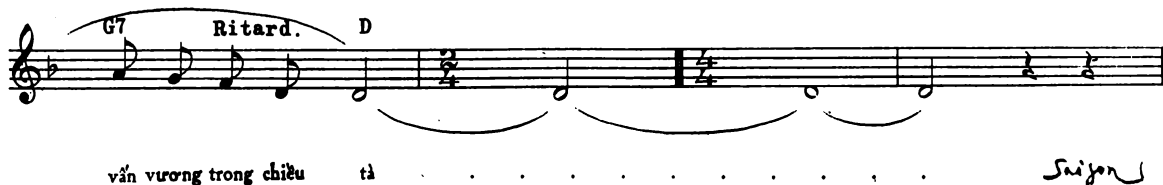
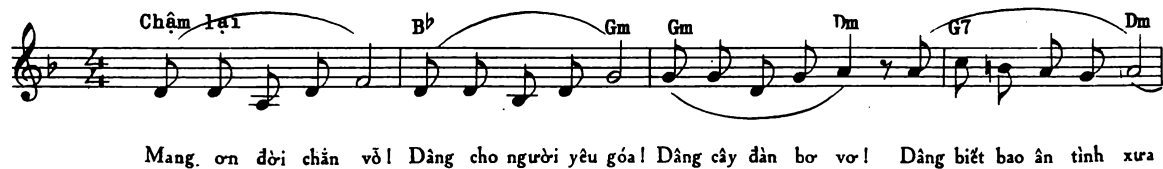
Tim vang còn giầy lát! Hơi run còn thơm ngát!

Dương gian còn trong mắt! Nghe tiếng hát chưa nhạt tan... Bao nhiêu là thương mến!

Bao nhiêu là quyến luyến! Với bao nhiêu niềm xao xuyến! Đời vắng xa như mẹ hiền...

Ôi một lần nương náu! Đi trên đời chẳng lâu! Trong trăm mùa xuân héo Tay hái biết bao niềm yêu

..... Dăm eo sèo nhân thế! Chưa phai lòng say mê! Với đôi ba lần gian dối! Đời

Saigon
1959

XUÂN CA

nhạc và lời : **PHẠM DUY**

1	—	Xuân	trong	tôi	đã	khỏi	trong	một	đêm	vui	Một
2	—	Xuân	tôi	ra	góp	chung	câu	gào	thiết	tha	Là
3	—	Xuân	tôi	sang	bến	yêu	tôi	tim	gió	trắng	Tinh
4	—	Xuân	lên	cao	chót	xuân	buông	nhìn	xuống	sâu	Hồn
5	—	Xuân	tôi	oi	sức	xuân	tôi	còn	khát	khao	Dù

dẽm	là	dẽm	gối	chăn	phòng	thê	đón	cha	mẹ	về...
xinh	là	trời	có	xuân	thuở	sơ	ước	mơ	hiền	hòa...
xuân	là	xuân	có	khi	mừng	vời	có	khi	sầu	đầy...
xuân	hồn	thiên	ngút	lên	từ	lâu	cõi	xuân	còn	dài...
nay	dù	mai	cũng	như	mọi	ai	chết	trong	địa	huyền...

Xuân	âm	u	lất	leo	trong	nguồn	sưởi	mơ	Bờng	reo	rời
Xuân	xanh	lơ	hắt	hiu	trong	trời	nắng	mưa	Vườn	xuân	là
Xuân	yêu	đương	muốn	căng	lên	nhựa	sống	ngon	Tìm	em	gặp
Xuân	trong	ta	đã	muốn	ngàn	lần	đã	qua	Mặc	cho	mặc
Xuân	muôn	năm	có	ta	xuân	còn	hơi	xuân	Thì	xin	thì

theo	nắng	lên	từ	cha	chối	chan	lòng	mẹ...	(Đ.K.)	Xuân	xuân	oi!	Xuân
xuân	có	hoa	ngày	mai	hát	xuân	thật	dài...	(Đ.K.)				
em	đón	Xuân	ngին	năm	bão	xuân	ngập	lòng...	(Đ.K.)				
bao	những	cơn	buồn	thương	những	cơn	giận	hòn...	(Đ.K.)				
xuân	hãy	cho	trình	nhân	sống	thêm	vài	lần...	(Đ.K.)				

oi! Xuân

oi!!!

Xuân xuân oi! Xuân oi! Xuân

oi!!!

Saigon
1961
Phạm Duy

HÁT VÀO ĐỜI

HÁT CHO ĐỜI KHOẢNH KHẮC THÀNH VĨNH CỬU

... Đối với tôi, nghệ thuật chỉ có 3 đề tài lớn nhất, là *tình yêu, sự đau khổ và cái chết*... Phạm Duy, trong một cuộc phỏng vấn nghệ thuật nào đó, đã trả lời như thế!

Nhưng cũng chính anh, chính Phạm Duy, một chiều nào tám chín năm trước đây, khi hai anh em lang thang giữa những khu phố xa lạ ở Chợ Lớn, đang bước đều, đang thì thầm hát, anh đã thỉnh linh ngừng lại, im bật, rồi nói với tôi một cách quả quyết : «Cậu thấy không, trái tim mình nó đập, nhưng giữa hai cái đập vẫn có một khoảnh khắc ngừng! Mình phải sống, sống cả khoảnh khắc mà trái tim ngừng đập...»

Phạm Duy vậy đó! Nhưng đừng hỏi anh! Hãy để cho anh tiếp tục hát... Cách hay nhất, là chúng ta hãy hát cùng anh. Hãy tìm trong chính những bài hát của anh, nhất là những bài *hát vào đời* này, sự giải thích mơ hồ nhưng cũng đầy đủ nhất, cho bất cứ điều gì chúng ta nhớ hay thắc mắc về anh, kẻ du ca, hay đúng hơn, *kẻ tình nhân lang chạ không phải của một, mà của nhiều người, của nhiều thế hệ!*

Thật đúng! Thật quá đúng! Phạm Duy chính là người tình lang chạ của nhiều thế hệ. Với thế hệ cách mạng tháng tám trong những năm 45, anh đã *xuất quân* để yêu *sông Lô*, yêu *Bà Mẹ Gió Linh*. Với thế hệ của chia cắt trong những năm 54, anh đã *hoài hương* trên *đường cái quan* để yêu cả ba miền đất nước. Với thế hệ bị đầy đọa trong những năm 60 đầy hoài nghi và khinh thị, anh đã yêu *mẹ Việt Nam*, yêu *giọt mưa trên lá*. Với thôn xóm, anh đã yêu những *em bé quê, vợ chồng quê, bà mẹ quê*. Nhưng với thành phố, anh cũng đã yêu cả những *kẻ nghèo mà không ham* cho nên *sức mảy mà buồn*. Anh đã từng có lúc yêu những *kẻ lặn lội trong mật khu* thì anh cũng yêu luôn cả những người *khoác áo màu đen, xây dựng nông thôn*. Thấy không? Phạm Duy yêu lung tung đủ thứ. Rõ là một tình nhân lang chạ!

Nhưng tất cả sự lang chạ ấy, hợp lại, đã biến Phạm Duy từ một người tình của đủ các thứ người, các giai đoạn, các thế hệ... thành một *tình nhân bền bỉ* của đời, của sự sống!

Và sự bền bỉ chung thủy ấy, đã được tập trung vào tuyển tập những bài *hát vào đời* này!

Đời có tình yêu, có khát vọng ư? Phạm Duy biết lắm, hãy nghe tiếng hát *viễn du* gửi trên núi mờ, trên *những vùng trời ngàn thơ*...

Đời có khổ đau, có phần hận ư? Phạm Duy cũng biết lắm, hãy nghe *tiếng bước trên đường khuya* :

... *ôi bước chân ai mang dài năm tháng*

ôi bước chân ai đã tàn tuổi thơ...

Đời có sự sống, có sự chết ư? Phạm Duy đã biết, hãy nghe tiếng hát *lữ hành* :

... *chiếc nôi trong vườn hoa*

bánh xe tang ngoại ô...

Phạm Duy biết lắm, về cả ba đề tài lớn của anh : *tình yêu, sự đau khổ và cái chết*! Nhưng điều quan trọng, là anh còn biết *sống*, biết tìm kiếm hạnh phúc, trong cả ba cái đề tài mệnh mông mà anh theo đuổi!

Sống và tìm kiếm hạnh phúc, với tình yêu. Có lẽ dễ. Nhưng với sự đau khổ thì hơi khó. Nhưng Phạm Duy vẫn tìm :

... *tìm nhau qua đau khổ*

tìm theo câu than thở

tìm nhau như góa phụ tìm mộ bia...

Vất vả vậy đó, nhưng Phạm Duy vẫn không ngừng tìm kiếm. Và anh đã tìm thấy. Trong hành trình bi thảm của những giọt nước mắt, anh đã tìm ra *dòng lệ vui nhỏ bé xanh tươi, giọt lệ vàng không mùi rủ nhau tìm lối ra khơi*.

Rồi ngay với cái chết, thay vì phần hận oán trách, anh vẫn tìm được *lời tạ ơn* :

... *bao nhiêu lần gian dối*

đời vẫn ban cho ngọt bùi...

Thay vì tiếc nuối, anh đã sẵn sàng dâng cho đời tất cả :

... *mang ơn đời chân vỗ*

dâng cho người yêu góa

dâng cây đàn bơ vơ

dâng biết bao ân tình xưa

mang ơn đời nâng đỡ

dâng năm mồ thổ sơ

với dâng hương hồn thương nhớ

còn vẫn vương trong chiều tà...

Và ngay trong sự tàn rữa, của lá úa, của sự chết, của lãng quên, kẻ *tình nhân lang chạ* với đủ thứ nhưng *bền bỉ thương yêu với sự sống*, là Phạm Duy, vẫn không ngừng lặng lẽ chờ đợi trên *đường chiều lá rụng* :

... *chiều tan trên đường tối*

có ta như rã rời

hồn ta như gò mối

im chờ phút đầu thai...

Phạm Duy, ca khúc phạm duy, như thế, thật đã sống đến tận cùng cái hạnh phúc sáng láng của cả tình yêu, đau khổ lẫn cái chết, đúng như Pasternak từng viết : *nghệ sĩ là kẻ suy nghiệm không mệt mỏi về cái chết, để từ đó sáng tạo ra sự sống*. Và cũng đúng như Phạm Duy từng nói với tôi chiều nào : « *Mình phải sống, sống cả cái khoảnh khắc mà trái tim ngừng đập* ».

Giữa hai nhịp đập của trái tim, có khoảnh khắc ngừng. Giữa những ô ạt của đời sống, cũng có những khoảnh khắc trong đó mọi thứ chột sững lại, thành những hình ảnh sẵn sàng bật sáng trong ký ức. *Âm nhạc là một thứ hạnh phúc khoảnh khắc*. Một nhân vật hình như của Thanh Tâm Tuyền đã nói như thế ! Nhưng âm nhạc cũng là thứ có khả năng *biến những khoảnh khắc hạnh phúc thành vĩnh cửu*, như Nietzsche đã nhận ra qua âm điệu của Richard Wagner.

Nói cho cùng, tình yêu cũng như đời sống của mỗi chúng ta, cũng chỉ là khoảnh khắc, trong tình yêu và dòng sống miên viễn mà thôi ! Vậy còn chờ gì nữa ? Chúng ta hãy cùng nhau hát vào đời, hát những khoảnh khắc hạnh phúc của tình yêu ta, của đời ta.

Hát cho khoảnh khắc thành vĩnh cửu.

Saigon 1 - 1 - 1969

Trần Dạ Từ

HÁT VÀO ĐỜI gồm có :

1. MỘT BÀN TAY
2. XUÂN HÀNH
3. TÌM NHAU
4. TIẾNG BƯỚC TRÊN ĐƯỜNG KHUYA
5. CHIỀU VỀ TRÊN SÔNG
6. VIỄN DU
7. LỮ HÀNH
8. QUÁN BÊN ĐƯỜNG
9. NHẠC TUỔI VÀNG
10. NƯỚC MẮT RƠI
11. ĐƯỜNG CHIỀU LÁ RỤNG
12. TÔI CÒN YÊU TÔI CỨ YÊU
13. TẠ ƠN ĐỜI
14. XUÂN CA

Phạm Duy

**NGÀN TRÙNG
XA CÁCH**

AN TIÊM XUẤT BẢN